

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

**WYKONANIE PLANÓW OCHRONY WIGIERSKIEGO PARKU
NARODOWEGO I OBSZARU NATURA 2000 „OSTOJA
WIGIERSKA” (PLH 200004);**

BAZA DANYCH STAREGO OPERATU GLEBOWO-SIEDLISKOWEGO

Maciej Szneidrowski i Marek Ksepko

Warszawa, Białystok, grudzień 2011

Projekt realizowany przez konsorcjum
Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska i Taxus S.I

TAXUS SI

Spis treści:

WYKONANIE PLANÓW OCHRONY WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO I OBSZARU NATURA 2000 „OSTOJA WIGIERSKA” (PLH 200004) W CZĘŚCI DOTYCZĄCEJ WYKONANIA BAZY DANYCH OPISOWYCH I GEOMETRYCZNYCH ZAWARTYCH W STARYM „OPERACIE GLEBOWO-SIEDLISKOWYM.....	3
--	---

WYKONANIE PLANÓW OCHRONY WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO I OBSZARU NATURA 2000 „OSTOJA WIGIERSKA” (PLH 200004) W CZĘŚCI DOTYCZĄCEJ WYKONANIA BAZY DANYCH OPISOWYCH I GEOMETRYCZNYCH ZAWARTYCH W STARYM „OPERACIE GLEBOWO-SIEDLISKOWYM”

Okres sprawozdawczy: IV kwartał 2011

Kierownik zespołu autorskiego: mgr inż. Maciej Szneidrowski – koordynator zadania ze strony firmy Taxus SI – kierownik Pracowni Ochrony Środowiska w firmie TAXUS SI
mgr inż. Marek Ksepko – Zastępca Dyrektora Biura Urządzania Lasu Oddział Białystok
mgr inż. Krzysztof Gajko – Zastępca Głównego Specjalisty ds. Informatyki i Kartografii

Sprawozdanie operacyjne

Kompleksowe prace siedliskowe wykonywane uprzednio na terenie Wigierskiego Parku Narodowego opierały się na założeniach zawartych w „Zasadach kartowania siedlisk leśnych” opracowanych przez Instytut Badawczy Leśnictwa w 1994 roku, pod redakcją prof. Kazimierza Mąkosy. W latach 2000-2003 powstał szereg nowych dokumentów i instrukcji, zmieniających w dużym stopniu zakres, metodykę i nazewnictwo stosowane w pracach glebowo-siedliskowych. Do najważniejszych dokumentów, określających podstawy metodyczne prac siedliskowych, należą:

- **„Instrukcja Urządzania Lasu - część 2 - Instrukcja wyróżniania i kartowania siedlisk leśnych”**, (Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa 2003);
- **„Klasyfikacja gleb leśnych Polski”** (Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa 2000).

Na podstawie tych dokumentów, latem i jesienią 2011 roku, wykonano prace glebowo-siedliskowe. Prace przeprowadzono w trzech etapach.

Pierwszy etap obejmował rozpoznanie gleb i siedlisk na gruntach nowoprzyjętych, które dotychczas nie miały żadnego opracowania glebowego. W etapie tym wykonano:

- rozpoznanie oraz opis gleb, siedlisk i zbiorowisk roślinnych;
- rozpoznanie aktualnego stanu siedlisk leśnych;
- rozpoznanie siedlisk przyrodniczych Natura 2000;

- wykartowanie rodzajów, wariantów i typów siedlisk,
- wykartowanie zbiorowisk roślinnych.

Zakres prac kartograficznych oparty został o sieć wierceń zasięgowych odpowiadającą II stopniowi szczegółowości zawartej w „Instrukcji Urządzania Lasu”. Granice (kontury) wyłączeń typów siedliskowych i zbiorowisk leśnych wniesiono w terenie na kopie map gospodarczych w skali 1:5000.

Drugi etap obejmował prace kameralne podczas których wykonano:

korektę terenowych opisów wierceń zasięgowych;

- aktualizację warstw glebowych (dostosowanie nazewnictwa typów, podtypów, rodzajów i gatunków gleb do obowiązującej obecnie Instrukcji wyróżniania i kartowania siedlisk leśnych i „Klasyfikacja gleb leśnych Polski.

Przykłady zmian nazewnictwa glebowego:

Nazwa stara	Nazwa obecna
Typ i podtyp gleby	
Czarna ziemia oglejona – CZg	Czarna ziemia właściwa – CZw
Czarna ziemia zdegradowana – CZd	Czarna ziemia właściwa – CZw
Glejbielicowa właściwa – GBw	Glejbielicowa właściwa – Bgw
Płowa gruntowo-glejowa – Pgg	Gleba amfiglejowa – OGam
Arenosole - SWL	Arenosole - AR
Gatunek gleby	
utwór pylasto-gliniasty – upypg	pył zwykły, pył ilasty – płz, płi
żwir piaszczysty – żp	utwór żwirowy – uż
piaski gliniaste żwirowate (pglż, pgmż)	utwory gliniasto-żwirowe - ugż
Rodzaj gleby	
mursze – Qm	mursze – Qms
piaski wodnolodowcowe – QFp	piaski wodnolodowcowe – Qfgp
gliny zwałowe – Qg1, Qg2	gliny zwałowe – Qg
żwiry wodnolodowcowe – QFż	piaski wodnolodowcowe – Qfgp
piaski rzeczne – QhRp	piaski rzeczne – Qhfp
piaski i pyły deluwialne - QDpy	utwory pyłowe - Qfpy

Trzeci etap polegał na wykonaniu numerycznej mapy glebowo-siedliskowej. W tym etapie wykonano następujące czynności:

- Przeanalizowano dostarczone dane (pliki .DGN) pod względem zawartości i jakości danych,
- Przetworzono granice gatunków gleb, typów gleb i utworów geologicznych wraz z informacjami opisowymi z danych źródłowych do docelowego formatu .SHP,
- Dostosowano przestrzenny zasięg mapy glebowej do mapy działek ewidencyjnych przekazanych przez TAXUS SI,
- Ustalono relacje topologiczne pomiędzy w/w danymi glebowymi wraz z wymaganymi uzupełnieniami informacji opisowych,
- Uzupełniono i zweryfikowano informacje o typie siedliskowym lasu na podstawie danych opisu taksacyjnego.

Pomocna literatura:

- Kondracki J., 1972 - Polska Północno-Wschodnia. PWN. Warszawa.
- Kondracki J., 2000, 2001 - Geografia regionalna Polski. PWN. Warszawa.
- Kondracki J., Pietkiewicz S., 1967 - Czwartorzęd północno-wschodniej Polski. [w:] Galon R., Dylak J. (red.) Czwartorzęd Polski. PWN. Warszawa
- Konecka-Betley K., Czępińska-Kamińska D., Janowska E., 1997 - Systematyka i kartografia gleb. Wydawnictwo SGGW. Warszawa.
- Matuszkiewicz J. M., 2001 - Zespoły leśne Polski. PWN, Warszawa.
- Matuszkiewicz W., 2001, 2005 - Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa.
- Mąkosa K. (red.), 1994 - Zasady kartowania siedlisk leśnych. IBL. Warszawa.
- Mikulski Z., 1966 - Bilans wodny Wielkich Jezior Mazurskich. PIHM.
- MOŚZNiL, 1994 - Instrukcja urządzania lasu. Załączniki. Wydawnictwa IBL. Warszawa.
- MRLiGŻ, NZLP, 1988 - Zasady hodowli lasu. PWRiL. Warszawa.
- Niedźwiedź T., Limanówka D., 1992 - Termiczne pory roku w Polsce. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego MXLII. Prace Geograficzne, z. 90. Kraków
- Prusinkiewicz Z., 1994 - Leksykon ekologiczno-gleboznawczy. PWN. Warszawa
- Puchalski T., 1972 - Rębnie w gospodarstwie leśnym. PWRiL. Warszawa.

- Siedliskowe podstawy hodowli lasu. 1990. PWRiL Warszawa.
- Sokołowski A. W. 2006 - Lasy północno-wschodniej Polski. CILP. Warszawa.
- Szafer W., Zarzycki K., 1997- Szata Roślinna Polski. PWN. Warszawa

